

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale, seu Institutio Sacerdotum, Ex Divinis Litteris Et Veterum Patrum Disciplina

Torres, Alfonso de

Ingolstadii, 1604

VII. Ne sit cupidus Sacerdos, aut ambitiosus: ne plura beneficia habeat, aut non rite: ne pro Sacramentis ministrandis, pro Ecclesiasticis rebus conferendis, aut verba Dei prædicando pretiu[m] exigat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48973)

CAPVT VII.

Non cupidum.

NE SIT CVPIDVS

SACERDOS, AVT

AMBITIOSVS:

NE PLVRA BENEFICIA HA-

BEAT, AVT NON RITE:

NE PRO SACRAMENTIS

MINISTRANDIS, PRO ECCLE-

SIATICIS REBVS CONFERENDIS,

AVT

VERBO DEI PRÆDICANDO

PRETIVM EXIGAT.

SVMMARIVM.

MVNERA excæcant prudentes, & subuertunt
iustos. 1.

Non accipienda à publice peccantibus. 10.

Radix omnium malorum cupiditas, & propter illam
multi errauerunt à fide, & multis se doloribus mi-
scuerunt. 7.

Ideo Sacerdos non debet esse cupidus. 9.

Neque auarus, quia crudelis. 11. vbi *Auaritia* varij effectus. Neque ambitiosus. 9. 12.

Quia ambitio statum rectitudinis subuertit, & partem virtutem delet. 15.

Caritas non est ambitiosa, nec querit quæ sua sunt. 5.

Honor non à semetipso, sed à Deo sumendus. 8.

Cupiditas inanis gloriæ vitanda. 6.

Et libido dominandi, quia periculosa, & nocua. 12. 14.

Quia sæpe vincit ambitio, quos alia vitia superare non potuerunt. 16.

Neque est sapiens, qui hominibus præesse desiderat. 13.

Desinet autem esse ambitiosus Sacerdos, si se non iudicaturum, sed iudicandum, consideret. 17.

Ambitiosi viri descriptio, & quædam peculiaris. 18. 19.

Clericus duabus Ecclesiis non præficiendus. 20. 21.

Et debet Excommunicari, qui in viuentis locum sepatitur introduci. 22.

Et priuari beneficio, qui per collusionem fraudem commiserit. 23.

Et qui propria auctoritate permutauerit. 24.

Compellentes resignare sua beneficia, aut impediētes ad Romanam curiam accedere, quæ pœna mulctandi. 25.

Prædicitur subuersio Ierusalem, eo quod Sacerdotes eius in mercede docebant, & Prophetæ in pecunia diuinabant. 2.

Donum

Donum Dei gratis acceptum gratis dandum. 3.4.32.

Et ideo symoniacus Sacerdos & Sacerdotio, & beneficio priuandus. 26.

Et pro sepultura nihil accipere debet, bene tamen potest recipere sponte oblatum. 27.28.30.

Symoniacum etiam est, recipere pretium pro ordinatione, pro danda possessione, pro benedictione nubentium, pro Sacramentorum collatione. 28.29.30.

Deponatur Clericus contrafaciens. 31.

Quid pro predicatione. 29.

NE accipies munera, quæ etiam excæcant prudentes, & subuertunt verba iustorum. Exod.

23.

Sacerdotes eius in mercede docebant, & Prophetæ eius in pecunia diuinabant: & super Dominum requiescebant, dicentes: Nunquid non Dominus in medio nostrum? non venient super nos mala. Propter hoc causa vestri, Sion quasi ager arabitur, & Ierusalem quasi aceruus lapidum erit, &c. Mich. 3.

Gratis accepistis, gratis date. Matth. 10. 3

Pecunia tua tecum sit in perditionem: quoniam donum Dei existimasti pecunia possideri. Act. 8. 4

Caritas non est ambitiosa, non quærit quæ sua sunt. 1. Cor. 13. 5

Non efficiamur inanis gloriæ cupidi. Gal. 5. 6

Radix omnium malorum est cupiditas: quam quidam appetentes errauerunt à fide, & inseruerunt se doloribus multis. 1. Timoth. 6. 7

s 3

Nec

- 8 Nec quisquam sumit sibi honorem, sed qui vocatur à Deo, tamquam Aaron. Sic & Christus non semetipsum clarificauit, vt Pontifex fieret, &c. *Hebr. 5.*

Sacerdos non sit cupidus, nec ambitiosus.

- 9 VIRVM Catholicum, & præcipue Domini Sacerdotem, sicut nullo errore implicari, ita nulla oportet cupiditate violari, dicente sacra Scriptura: *Eccli. 8.* Post concupiscentias tuas non eas. Mens enim potentia auida nec abstinere nouit à vetitis, nec gaudere concessis, nec pietati adhibere consensum. *S. Leo dist. 47. cap. eod. Vide epist. 1. S. Callisti Papæ.*

Sacerdos nullum munus accipiat à publice peccantibus, nec illos manifestare detrectet Episcopo.

- 10 NEMO Presbyterorum xenium, vel quodcumque emolumentum temporale, immo detrimentum spirituale, à quocumque publice peccante, vel incestuoso, accipiat; vel Episcopo, vel ministris eius peccatū illius reticeat; nec pro respectu cuiusque personæ, aut consanguinitatis, vel familiaritatis, alienis communicans peccatis, hoc Episcopo innotescere detrectet. Nec à quoquam pænitente aut gratiam, aut fauorem, aut munus suscipere præsumat; aut minus digne pænitentem ad reconciliationem adducat, & ei testimonium recon-

reconciliationis ferat; vel quocumq; liuore alium quemlibet dignius pœnitentem à reconciliatione remoueat: quia hoc simoniacum, & Deo, & hominibus contrarium est. *Burchardus l. 19. c. 100. ex Alex. Papa.*

a Auarus Sacerdos, crudelis est: **b** Communis omnium hostis: **c** Vbique inutilis: **d** Nec fruitur suis rebus: **e** In tenebris uiuit: **f** Meretrice peior, & non est diues.

a S. Chrysof. hom. 84. super Matth. b hom. 82. c. 11 ibidem. d hom. 14. super ep. ad Cor. e hom. 20. super epist. ad Ephes. f hom. 15. sup. ep. ad Hebr. Alia vide inf. c. seq. ne sit turpis lucri cupidus.

Sacerdos non sit ambitiosus.

SACERDOTIS animum honoris desiderio vndique vacare oportet. Nam, si ad principatum adipiscendum vehementi animi affectu rapiatur, eo adepto, impotentior fane ambitionis suæ flammam incendet; ac, vitandem captus, vt sibi adeptum honorem stabiliat, nulli non peccato seruiet, seu adulandum, seu seruile aliquid, atque indignum sustinendum, seu res magno pecuniæ studio tentanda, &c. *S. Chrysof. de Sacer. l. 3. S. Bernard. ep. 42. & 126.*

Quoties hominibus præesse desidero, toties Deum meum præire contendo, & tunc vere non sapio, quæ Dei sunt.

S. Bernard. hom. 2. super Missus est.

Libido dominandi periculosa, & nociua.

- 14 NULLVM tibi venenum, nullum gladium plus formido, quam libidinem dominandi. *Idem Bernard. de confid. l. 2.* O Ambitio, ambientium crux, quo modo, omnes torquens, omnibus places! *Idem ibidem l. 3.*

Ambitio statum rectitudinis subuertit, & partam virtutum delet.

- 15 SOLENT viris virtutum huiusmodi præstigia se offerre, & testimonium religionis, conscientia prohibente, cum ab aliis digni honoribus iudicentur, facile acquiescunt; & tam proprio, quam alieno fascinati iudicio, a rectitudine corruunt, euerfaque cathedra mentis, humo fractis cervicibus, colliduntur; repenteque & subito quod multis erat partum sudoribus, ambitione irruente, obliteratum est; & turbinis huius impetu auulsum est, quod antiquæ religionis labor meruerat. *S. Cyprianus tract. de ieiunio, & temptationibus.*

Sæpe vincit ambitio, quos alia vitia superare non potuerunt.

- 16 SÆPE, quos vitia nulla delectant, quos nulla potuit mouere luxuria, nulla auaritia subuertere, facit ambitio criminosos. Habet enim forensem gratiam, domesticum scelus, & vt dominetur aliis prius

prius feruit, &c. *S. Ambros. super Lucam e. 4. de tertia Christi tentatione.*

Omnis adeundi honoris Ecclesiastici abscinderetur ambitio, si se iudicandos potius, quam iudicatuos, hi, qui præs esse volunt populis, cogitarent.

Origenes super epistolam ad Romanos.

17

Ambitiosi viri descriptio.

AMBITIOSVS semper est pauidus, semper attentus; ne dicat quod displiceat, humilitatem simulat, honestatem mentitur, affabilitatem exhibet, benignitatem ostendit, subsequitur, & obsequitur, cunctos honorat, vniuersis se inclinat, frequentat curias, visitat optimates, assurgit, & amplexatur, applaudit, & osculatur. *Innocentius 3. de vilitate conditionis humane l. 2.*

18

Ambitionis quædam peculiaria.

AMBITIO latere vult, & est causa furoris. *S. Bernard. ep. 126. Hipocrysis mater. Idem sermone in Dominica Palmarum. Cæcos reddit homines. S. Chrys. hom. 17. super Acta Apostolorum.*

19

Clericus duabus Ecclesiis non præficiatur.

CLERICVS ab instanti tempore non connumeretur in duabus Ecclesiis: negotiationis enim est hoc, & turpis commodi proprium, & ab Ecclesiastica consuetudine penitus alienum. Audiuius enim ex ipsa Dominica voce, quia nemo potest

20

s 5

duobus

duobus dominis seruire, &c. Vnusquisq; enim, secundum Apostolum, quo vocatus est, in hoc debet manere, & in vna locari Ecclesia, &c. *Septima Synodus, c. 15. In op. 2. c. 48. 50. 51. & p. 6. c. 311. Concil. Rhem. c. 3.*

De eodem.

- 21 CVM Ecclesiasticus ordo peruertatur, quando vnus plurium officia occupat Clericorum, sancte sacris Canonibus cautum fuit, neminem oportere in duabus Ecclesiis conscribi. Verum, quoniam multi, improbæ cupiditatis affectu, se ipsos, non Deum decipientes, ea, quæ bene constituta sunt, variis artibus eludere, & plura simul obtinere beneficia, non erubescunt, sancta Synodus, debitam regendis Ecclesiis disciplinam restituere cupiens, præsentis decreto, quod in quibuscumq; personis quocumque titulo (etsi Cardinalatus honore fulgeant) mandat obseruari, statuit, vt in posterum vnum tantum beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur. Quod quidem si ad vitam eius, cui confertur, honeste sustentandam non sufficit, liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, dum modo vtrumque personalem residentiam non requirat, eidem conferri, &c. *Concil. Trident. sess.*

24. c. 17. de præben. c. referente, & c. de multa, de

Cler. non resid. c. quia nonnulli, 21.

q. 1. per totam.

Excom-

Excommunicetur Clericus, qui se in viuentis beneficium patitur introduci.

Qui in viuorum Sacerdotum loco ponuntur, 23
hoc ipso sunt ab Ecclesiastica communione pel-
lendi, quo se passi sunt successores viuis Sacer-
dotibus adhiberi. *Gelasius Papa de concess. præb.*
cap. 1.

Colludens in causa beneficiali priuari
debet beneficio.

Si quos Clericos tuæ iurisdictionis per collu- 23
sionem fraudem legitime tibi constiterit com-
misisse, eos beneficiis, super quibus collusum fue-
rit, non differas perpetuo spoliare. Quia satis esset
indignum, si fraus & dolus, quæ in præiudicium
tui iuris & aliorum nituntur committere, in eo-
rum non redundarēt incommodum & iacturam.
Alex. 3. de collus. deteg. c. audiuiimus.

Beneficia sua perdat, qui ea propria au-
toritate permutat.

Cum nobis constet, quod B. suum præstiterit 24
permutationi consensum, prædictus autem magi-
ster suum publice fateatur errorem, & hunc Præ-
positura, & illum Archidiaconatu curauimus spo-
liare, super hoc definitiuam contra eos sen-
tentiam proferentes. *Innoc. 3. de*
rerum permut. c. cum
olim.

Com-

Compellentes sua resignare beneficia,
aut impediētes ad Rom. curiam ac-
cedere, qua pœna mulctandi.

- 25 NONNVLII obtinentes temporale dominium,
viros sæpe Ecclesiasticos capere, captosque, donec
sua resignent beneficia, aut ne citati ad Apostoli-
cam Sedem, ab homine, vel à iure venire ad ipsum
valeant, ausu detinere sacrilego non verentur, ci-
tatos eosdem in exitu eorum districtum, vt plu-
rimum capientes, &c. Statuimus, vt, præter sen-
tentiam Canonis, quam facientes, & fieri procur-
rantes, præmissas (scilicet captiones, & detentio-
nes) incurrere dignoscuntur, procurent ipsi, per-
sonæ Ecclesiasticæ existentes, à perceptione fru-
ctuum Ecclesiarum suarum, si fuerint Prælati, tri-
ennio sint suspensi: quod si inferiores extiterint,
eo ipso obtentis beneficiis sint priuati, &c. *de pæ-
nis, clem. 2.*

Simoniacus & Sacerdotio, & beneficio
priuetur.

- 26 PRESBYTER, si per pecuniam Ecclesiam obti-
nuerit, non solum Ecclesia priuetur, sed etiam
Sacerdotij honore spoliatur. Quia, altare, & deci-
mas, & Spiritum sanctum emere, vel vendere, simo-
niacam hæresim esse, nullus fidelium ignorat.

S. Gregor. c. eod. de simonia. c. de hoc.

c. insinuatum.

Pro

Pro sepultura nihil exigendum, sponte
tamen oblatum recipi potest.

GRAVE nimis, & procule est à Sacerdotis officio, 27
pretium de terra putredine concessa quarere, &
de alieno velle luctu facere compendium. Si quan-
do aliquem in Ecclesia vestra sepeliri conceditis,
si quidem parentes defuncti, proximi, vel hæredes
pro luminibus sponte quid offerre voluerint, ac-
cipi non vetamus. Peti vero aliquid, aut exigi, om-
nino prohibemus, &c. *Idem S. Greg. 13. q. 2. c. quæstio*
est. c. in Ecclesiastico, cum seqq. luo p. 3. c. 101. & 215.
Concil. Meld. c. 72.

Simoniacum est, recipere pretium pro
danda possessione, pro ordinatione,
aut mortuis sepeliendis, pro benedi-
ctione nubentium, aut Sacramento-
rum collatione.

Cum in Ecclesiæ corpore omnia debeant ex ca- 28
ritate tractari, & quod gratis receptum est, gratis *Mat. 30*
impendi, horribile nimis est, quod in quibusdam
Ecclesiis locum venalitas perhibetur habere, &c.
Putant plures, ex hoc sibi licere, quia legem mor-
tis de longa inualuisse consuetudine arbitrantur:
non satis, quia cupiditate cæcati sunt, attendentes,
quod tanto grauiora sunt crimina, quanto diutius
infelicem animam tenuerint alligatam. Ne igitur
hoc de cætero fiat, & vel pro personis Ecclesiasti-
cis deducendis in sedem, vel Sacerdotibus insti-
tuen-

tuendis, aut mortuis sepeliendis, seu etiam nubentibus benedicendis, seu etiam aliis Sacramentis conferendis, seu collatis, aliquid exigatur, distri-
ctius inhiibemus. Si quis autem contra hoc venire
4. Reg. 5 præsumpserit, portionem cum Giezi se nouerit habiturū. *Conc. Lateran. de simon. c. eod. & c. non satis.*

De eodem, ac de prædicatione.

29 DISCVTIAMVS mentem, perquiramus veritatem. Numquid Missam cantare, numquid baptizare, numquid mortuum sepelire sine pretio, vel promissione dignamini? Numquid non citius mortem diuitum, quam corporis salutem desideratis videre? Ecce, quomodo lupi estis; ecce, quomodo omni simonia infecti estis. O Sacerdotes, quid agimus? quid sumus? quid tantum dormimus? Ecce, latro semel furatur, semel fenus proximi tollit, vel rapit; sed, si capitur, blasphematur, verberatur, furtum imponitur, & tamquam latro damnatur ad mortem. O Sacerdotes mei, si fenus in laico crimen iudicatur, si propter hoc damnatur ad mortem, quid de vobis erit in die iudicii nouissimo? Quid de nobis faceret mundus, si super nos potestatem haberet? Quare tenete iustitiam, nolite lucrum facere, sed habentes victum & vestitum contenti per omnia esse debetis. Sed, qui celebrat, vel a prædicat, vel baptizat, ut in delucrum acquirat, bonis cælestibus de facto se priuat, &c. *S. August. serm. 36. & 37. ad fratres Eremit.*

Non

Non possum hic prauam tempestatis nostræ consue-
tudinem non deplorare, vbi Prædicatores verbi Dei tam
licentiose ab auditoribus prædicationis suæ mercedem
exigunt: ac sicut populus de mercatura sua lucrū qua-
rit, de prædio pretium postulat, de equo pecuniam; sic
sacerdos in mercede docere debeat, & in pecunia, iuxta Mich. 3.
Prophetam, diuinare; ac de verbis Domini lucrum non
modo petere, sed exigere; non postulare, sed extorquere.
Fortasse tamen aliquid sibi licere persuadent, ex eo, quod
in libro primo Regum legimus, Saulem, volentem ire ad
Samuelem, dixisse puero suo: ad illum se ire non posse
quia pretium, quod offerret pro vaticinio, non haberet. 1. Reg. 9.
ac puerū respondisse: Ecce inuēta est in manu mea quar- 1. q. 1. c.
ta pars sicli pecuniæ, & dabo viro Dei, & annunciabit iudices.
viam meam, quia, vt ait Hieronymus, non est scriptum, cap. 3.
quod Samuel acceperit, aut quod illi obtulerint; quin Mich.
potius à Propheta sunt ad prandiū inuitati. Minusq. ob-
stat, quod in tertio Regū libro traditum est, quod vxor 3. Re. 14.
Ieroboam infirmante filio perrexerit ad Abiam homi-
nem Dei, & detulerit ei panes, & vasculum mellis: di-
citur enim, quid secum illa portauerit; sed Propheta ta-
men non dicitur accepiſſe, immo vero illam corripuisse,
ac venturum luctum prædixisse. Neque me latet Conci-
lij Tridentini decretum, vbi prædicatoribus subuenien-
dum præcipitur impensis eorum, qui eas præstare vel te-
nentur, vel solent. Absit procul à me, vt contra illud
quidquam asserere auderem, qui potius obseruandum
id esse & fateor, & totis viribus defendam. At vero
illam ambiendorum pulpitorum, ac locorum, vbi præ-
dice-

dicetur, licentiam, ne dicam petulantiam, ac temeritatem quorundam, qua propter lucrum non animarum, sed temporale, à sanctissimis Episcopis extorquere conantur prædicandi facultatem, hanc damno, detestor, execror. Quia, cum præcipue subsidia temporalia exinde requirant, verbum etiam Dei exteriori quadam locutione prædicant, non cordis affectu: quo fit, ut auditores, cernentes doctores suos tam auide transitorii lucellis inhiare, prædicationi quoque eorum perfunctorie, oscitanter, & quasi aliud parui momenti agentes adstant. Si autem Sacerdos, cui delegatum sit officium prædicandi, foret cura temporalium solutus, neque ab auditoribus quidquam præcipue expectaret, non adulatorie, non perfunctorie ad aures tantum prædicaret verbum Dei, sed ad cor Ierusalem: arguendo cum omni imperio, euellendo, destruendo, disperdendo, & dissipando, si necesse sit, non consuendo puluillos, iuxta Prophetæ dictum, in omni cubito manus; & faciendo ceruicalia sub capite vniuersæ ætatis. Ac rursus populus, qui in Prædicatores, tamquam in speculum, oculos conijcit, ex iisq; sumit quod imitetur, si videret eos veritatem libere proclamare, nihil habens maledicere de illis, in melius sine dubio per eorum doctrinam proficeret, vitamq; suam corrigere conaretur. Vid. S. Gregorium Moralium l. 24. c. 10.

De eodem: & quod sponte oblatum recipi potest.

30 Si Sacramentum dare distuleris, etiam si fueris omni paupertate vallatus, non pastor es, non Christi

Christi minister es, sed mercator. Non igitur petas, non etiam tantum pro baptismo recipias, si cum Simone Mago perire non velis: nam facto pacto Sacramentum vendidisti, & Saluatorem tuum perdidisti cum Iuda. Spontanea, & sincera voluntate porrige Sacramenta, nihil promittendo, nihil expectando, nihil de promisso desiderando. Sed, si tibi datur, iuste recipis, iuste possidere potes. Memento tamen, quod Sacerdos pauperem vitam gerere debet, &c. *S. August. de serm. 36. & 37. ad fratres Eremiti.*

Deponatur Sacerdos exigens pretium ab eo cui sacram Communionem dispensat.

NVLVS Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus, qui sacram dispensat Communionem, à percipienti gratiam communionis aliquod pretium exigat. Neq; enim venditur gratia, neq; pro pretio gratiam Spiritus sancti damus; sed dignis muneribus sine defraudatione participare concedimus. Si quis vero eorum, qui connumerantur in clero, ab eo, qui sacram Communionem dispensat, aliquod pretium exegerit, deponatur, sicut imitator simoniacæ fraudis. *Sexta Synod. l. q. l. c. eod. l. quidquid inuisibilis, cum seqq.*

Sanctissima Eucharistia, pretio nummario aestimanda, de honestandaq; non est.

Ulpianus ff. de extraord. cognit. l. prima.

CAP.

32

6